

СЛИКАРСТВО СКОПЈЕ-ПАРИЗ

EXPOSITION SKOPJE-PARIS

СЛИКАРСТВО СКОПЈЕ-ПАРИЗ

Галерија ДЛУМ
Јуни - Јули '94

EXPOSITION SKOPJE-PARIS

Galerie DLUM
Juin - Juillet '94

СЛНКАРСТВО

СКОПЈЕ-ПАРИЗ

Муниципалитет
Јуни - Јули '94

EXPOSITION

SKOPJE-PARIS

Galerie DLUM
Juin - Juillet '94

Изразуваме благодарност на Амбасадата на Република Франција во Македонија, на Францускиот културен центар во Скопје, на издавачката куќа „Детска Радост“ и на Министерството за култура на Република Македонија што ја помогнаа реализацијата на оваа изложба.

Nous exprimons nos remerciements à l'Ambassade de France en Macédoine, au Centre culturel français de Skopje, à la maison d'édition „Detska Radost“ et au Ministère de la culture de la République de Macédoine, qui ont aidé la réalisation de cette exposition.

Кога пред неколку месеци господин Андре Вињ, директор на Францускиот културен центар во Скопје ми ја пренесе желбата на господин Патрик Крисман, тогаш вршител на должноста, сега амбасадор на Република Франција во Република Македонија, да ги збере стипендистите на француската влада на една пријателска средба во просториите на ДЛУМ, сама од себе се наметна идејата: една скромна изложба или макар само неколку слики како фон на дружењето, би можела да го продолжи памтењето на овој настан. Како што често се случува, повлекувањето на едно конче расплетува цело плетиво.

Најпрвин излезе на видело фактот дека Пандилов, Личеноски и Мартиноски се најдоа истата 1928 и 29-та година на сликарски аџилак во Париз.

Постимпресионизмот, експресионизмот, посткубизмот, дури и нешто од „да-да“ бучавата позајмена од страна на сиреалистите, беа залепени, што на нивните палети, што во главите. Може само да се претпостави каков драматичен шок можеше да произведе враќањето во своето крвко граѓанство дома, одделено одамна од големата црковна ликовна традиција на тлото а без замена со нова. Од тука па натаму предизвикот се хранеше сам од себе си: Белогаски и Сезан, Лазески и Лот, повоената генерација и неверојатната брзина со која македонското современо сликарство го мина апстрактното виножито, од апстрактниот импресионизам на „Галери Франсез“ до енформелот. Веќе можам да ја видам и сопствената генерација во пеесетите години, штотуку излезена од кусите пантолони, како буричка скришум по изданијата на „СКИРА“ во Народната библиотека во Скопје. Беше мачно воздржувањето да не се украде некоја од репродукциите во боја, толку ретки во тоа време, а толку хранливи. Сезан, Ван Гог, Гоген, Матис и Пикасо на една страна и брилијантната историја на уметноста од Ели Фор на другата...

Имав привилегија подоцна да зборувам со Личеноски и Мартиноски. За едниот и за другиот линијата Скопје – Париз како да значеше можност подобро да се гледа и Света Софија, Нерези, Курбиново, Марков Манастир и свежината на светот околу нас. За многумина меѓу нас, верувам, таа го има и сега истото значење.

Ако оваа сè уште скромна „пилот-изложба“ предизвика енергија за поголем зафат што ќе го прифатат музеите, ќе биде постигната не само првобитната цел, туку и повисоките амбиции што така природно се родија: Да се одбележи една од главните артерии на двете култури, француската и македонската кои според стариот парадокс, дури кога му припаѓаат на светот, си припаѓаат сосема и на себе си.

Глигор Чемерски

Lorsque, voici quelques mois, M. André Vigne, Directeur du Centre culturel français, m'a fait part du désir de M. Patrick Chrismant, alors Chargé d'affaire de France et aujourd'hui Ambassadeur de France en Macédoine, de réunir les anciens boursiers du gouvernement français pour une rencontre amicale dans les locaux du DLUM, l'idée m'est venue qu'une exposition modeste ou même seulement quelques tableaux en toile de fond à cette rencontre, pourrait en prolonger le souvenir. Comme il arrive souvent, en tirant un fil, on dévide tout l'écheveau.

Il est d'abord apparu que Pandilov, Licenoski et Martinovski ont séjourné dans les années 1928 et 1929 en pèlerinage pictural à Paris. Le post-impersonnisme, l'expressionnisme, le post-cubisme et même quelque chose du vacarme „dada“ emprunté par les surréalistes, étaient restés collés soit un peu sur leur palette, soit un peu dans leur tête. On ne peut que supposer le choc dramatique représenté par leur retour vers la fragile urbanité bourgeoise du foyer, séparée depuis longtemps de la grande tradition picturale religieuse du terroir sans avoir été remplacée. A partir de là, le défi s'est nourri de lui-même: Belogaski et Cézanne, Lazeski et Lhote, la génération d'après guerre et la vitesse incroyable avec laquelle la peinture macédonienne contemporaine a traversé l'arc-en-ciel abstrait, depuis, l'impressionnisme abstrait de la „galerie française“ jusqu'à l'informel. Déjà, je vois ma propre génération dans les années cinquante; à peine sortie des culottes courtes, en train de triturer à la sauvette les éditions Skira à la bibliothèque nationale de Skopje. Il était pénible de devoir se retenir de subtiliser quelques unes des reproductions en couleur si rares en ce temps-là, mais si nourrissantes. Cézanne, Van Gogh, Gauguin, Matisse et Picasso sur une page et l'histoire brillante de l'art d'Elie Faure sur l'autre...

Plus tard, j'ai eu le privilège de parler avec Licenoski et Martinovski; aussi bien pour l'un que pour l'autre, la ligne Skopje-Paris signifiait une possibilité de mieux regarder également Sainte-Sophie, Nerezi, Kurbinovo, Markov Manastir et la fraîcheur du monde autour de nous. Pour beaucoup d'entre nous, je crois qu'elle a encore la même signification.

Si cette encore modeste „exposition phare“ provoquait une synergie pour une entreprise plus ambitieuse des musées, on atteindrait, non seulement l'objectif premier, mais aussi des ambitions plus élevées, qui sont également nées si naturellement: marquer une des artères principales des deux cultures: la française et la macédonienne, qui, selon le vieux paradoxe, ne s'appartiennent entièrement à elles-mêmes que si elles appartiennent au monde.

Gligor CEMERSKI

Карактерот на соодносот Париз – Скопје во доменот на ликовната уметност, е едно од централните прашања на современата македонска историја на уметноста. Со неговото проучување се согледувани некои стожерни – развојни одлики на ликовното творештво кај нас, изворот на битни карактеристики на делата на одделни македонски ликовни творци, значењето на париската уметничка сцена за нашата современа визуелна култура.

Почетоците на современата македонска ликовна уметност се врзуваат за третата деценија на овој век, кога македонскиот народ се наоѓал во крајно неповолна национална, економска, политичка и културна положба. Сепак, веќе во тие години (1927 – 1929) тројца наши сликари воспоставија мошне плоден творечки дијалог со Париз: Димитар Пандилов Аврамовски (1903 – 1973). Тогаш во француската престолнина доминираше Париската школа. Во неа густо се вкрстуваа разновидни ликовни искази со особен „модернистички“ сензибилитет: стилски се „надминуваа“ ликовните авангарди, се приспособуваа кон еден претенциозен ликовен проект. Се одвиваше разновидна преобразба на формите, сообразена со еден општ експресионистички импулс, кој беше доведувајќи до немилосрдна деструкција на ликовната граѓа. Притоа, француската традиција и актуелната ликовна дејност, влегуваа во сложен сооднос со стремежите, културното наследство и талентот на многу ликовни дојденци од целиот свет, меѓу кои и од Јужна и Источна Европа: тие ги впираа влијанијата на француската средина, но најчесто и самите силно ја обележуваа со својот авторски придонес. Тука Пандилов ја доосмисли својата медитеранска ликовна чувствителност за светлината и боите: пробирливо освојувајќи ја импресионистичката процедура, ја вгради во низа милозливи пејзажни глетки, создавани сè до неговата смрт. Личеноски во Париз освојуваше знаења од ѕидните техники, ја проучуваше старата и новата уметност, а работеше и во ателјето на Андре Лот (посткубистички сликар и педагог). Но стегнатите, обли маси на Личеноски, се поттикнати и од масовните „неокласични“ човечки фигури на Пикасо од третата деценија; а пејзажната логика на македонскиот уметник често се доближи до утриловски, сезановски и фовистички решенија. Од своја страна, Мартиноски, со голема ликовна страст, експресионистички и посткубистички поттици од дела на Сутин, Пикасо, Дерен, ги преплетеше со афинитети за Модилјани, Кислинг (негов професор, како и А. де ла Пателиер, во Париз) итн. Мартиноски ја прифати и деликатната сугестија на Ж. Бисиер да „остане свој, балкански“. По враќањето во Скопје, тој поливалентно се искажуваше, по француското искуство го влеа и во своите ѕидни слики (од 1933 и 1935). Во Париз (февруари 1928) Мартиноски и Личеноски учествуваа и на групната изложба на уметници од тогашна Југославија. А разновидни ликовни француски влијанија (импресионистички, неоимпресионистички, сезановски, бонаровски), се забележливи во предвоеното творештво и на сликарите В. Коџоман, Т. Владимирски и Љ. Белогаски. Сите тогашни македонски уметници ја споделуваа со многу француски и други творци во Европа, желбата со синтеза на модерните поетика и ликовната традиција да се изгради модерна национална уметност.

По втората Светска војна кога во културата на цела Источна Европа завладеа прагматичниот политичко-идеолошки диктат на социјалистичкиот реализам, во македонската уметност се одвиваше сложен процес. македонските ликовни уметници се приспособуваа кон барањата на времето, но го задржаа и тогаш, во својот менталитет и личен ракопис (особено

Le caractère de la relation réciproque Paris – Skopje, dans le domaine des arts plastiques est l'une des questions centrales de l'histoire de l'art contemporain macédonien. Son étude permet de relever quelques axes caractéristiques de développement de notre création plastique, la source essentielle de l'évolution de l'oeuvre de certains plasticiens macédoniens, l'importance de la scène artistique parisienne pour notre culture visuelle contemporaine.

Les débuts de l'art plastique macédonien contemporain sont liés à la troisième décennie de ce siècle, lorsque le peuple macédonien s'est trouvé dans une situation nationale, politique, économique et culturelle extrêmement défavorable. Pourtant dans ces années déjà (1927 – 1929), trois de nos peintres avaient déjà établi un dialogue créatif et fertile avec Paris, il s'agit de Dimitar Pandilov – Avramovski (1889-1963), Lazar Ličenoski (1901-1964) et Nikola Martinovski (1903 – 1973). A cette époque, c'était l'école de Paris qui dominait dans la capitale française. Des expressions plastiques denses variées, si croisées avec une sensibilité „moderniste“ particulière: les avant – gardes plasticiennes se „surpassaient“ stylistiquement et s'enorgueillissaient d'un projet plastique prétentieux. Une transformation diversifiée des formes s'effectuait, en conformité avec une impulsion impressionniste générale qui menait à une destruction impitoyable du matériau plastique. Simultanément, la tradition française et l'action artistique de l'époque entraient dans une relation réciproque complexe avec les tendances, l'héritage culturel et le talent de nombreux plasticiens étrangers nouvellement arrivés, dont ceux de l'Europe du sud et de l'est, ceux-ci s'imprégnant des influences du milieu français, mais le plus souvent, le marquant fortement par leurs propres contributions.

C'est là que Pandilov a parfait sa sensibilité plastique méditerranéenne pour la lumière et les couleurs; en conquérant avec exigence la procédure impressionniste, il l'installe dans la série de paysages charmants, qu'il a composés jusqu'à sa fin. Ličenoski a acquis à Paris le savoir des techniques murales, il a étudié les arts ancien et moderne, il a travaillé dans l'atelier d'André Lhote (peintre post-cubiste et pédagogue), mais les masses serrées et arrondies de Ličenoski proviennent également des figures humaines „néo-classiques“ du Picasso de la troisième décennie; alors que la logique des paysages de l'artiste macédonien s'est souvent approchée des solutions utriliennes, cézanniens et fauvistes. De son côté, Martinovski, avec une grande passion plastique a entremêlé les impulsions expressionnistes et post-cubistes des oeuvres de Soutine, Picasso et Derain avec ses affinités pour Modigliani, Kiesling (son professeur, de même que A. de la Patelière à Paris), etc... Il a également accepté la délicate suggestion de Roger Bissière de „rester lui-même, balkanique“. De retour à Skopje, il s'est exprimé de façon polyvalente, en introduisant l'expérience française dans ses peintures murales également (de 1933 à 1935). A Paris (février 1928) Martinovski et Ličenoski ont participé à une exposition collective d'artistes de la Yougoslavie d'alors. Des influences françaises variées (impressionnistes, néo-impressionnistes, cézanniennes, bonnardiennes) sont à remarquer également dans la création d'avant-guerre des peintres V. Kodzoman, T. Vladimirovski et J. Belogaski. Tous les artistes macédoniens de l'époque ont partagé avec de nombreux créateurs français et d'autres européens le désir de construire un nouvel art national par la synthèse des poétiques modernes et la tradition plastique.

Après la deuxième guerre mondiale, lorsque s'est installé dans la culture de toute l'Europe orientale le diktat pragmatique politico-idéologique du réalisme socialiste, un processus complexe s'est déroulé dans l'art macédonien, les artistes macédoniens se sont adaptés aux demandes

Мартиноски, Личеноски, Пандилов, Белогаски), здивот на своите предвоени ликовни искуства. Од друга страна, сликарот Боро Лазески (1917 – 1963) од крајот на 1945 до средината на 1948 година во Париз ги проучуваше ѕидните техники, а работеше и тој во ателјето на Андре Лот. Лазески веќе тука (во слики, цртежи, мурали) прифати некои видови на апстрактната уметност, а се сроди со посткубизмот и импресионизмот. Француските искуства уметникот најцелосно ги сплоти со елементи на средновековната ликовна традиција, во својата фреска „НОБ во Македонија“ во Скопската железничка станица (225 м², завршена 1956 уништена е 1963 во скопскиот земјотрес, а обновена во Прилеп меѓу 1989/91). По 1950 година, се навести обновата на порано освоени правци (импресионизам, постимпресионизам), а пробија и нови истражувања во македонската уметност: сезанизам, експресионизам и фовизам, посткубизам, симболизам, придружени од стремежот за нивно проткајување со византискиот ликовен идиом. Тогаш, во 1952 година, во Уметничката галерија во Скопје беше прикажана изложбата на модерна француска уметност, од импресионизмот до Пикасо. Организирана од Националниот музеј на модерната уметност во Париз, раководен од Жан Касу, а со комесар Ањес Амбер (двајца пријатели на некогашна Југославија), изложбата (која не беше приредена во ниту една друга источноевропска земја) дојде во пресвртен миг за развојот на ликовната уметност во Македонија: ги поттикна процесите што тогаш се беа најавиле. Тоа на брилијантен начин го покажаа ликовно смелите и предизвикувачки цртежи на Мариноски, кои после Белград, Загреб и Љубљана со успех беа прикажани и во Париз (1954). На академиите во Југославија се формираа повеќе млади македонски уметници. Надминувајќи ги академските хоризонти веќе при нивното школување, (или на Студиски престои), еден дел од нив се најде во близината на разновидни поттици од Франција: мислам на сликарите Траиковски (Ж. Руо), Кондовски (Пикасо, Модилјани, Мариноски), Шијак (Б. Бифе), Георгиевски (фовизам, симболизам, Шагал), Корубин (Гоген, Матис)... Потоа настана посложена ситуација, зашто ликовните предизвици во Македонија (до 1963) се збогатија со изложби на модерна уметност од повеќе земји: Италија, Полска, Холандија, САД, Грција итн. Зачестија и студиските престои и настапи на македонски уметници во Франција. Така Петар Мазев (1927 – 1993) престојувајќи (со Д. Аврамовски – Гуте) во Париз доби една награда на изложбата Младо француско сликарство (1959). Во истата таа година на првото париското светско Биенале на младите, Ордан Петлевски ја подели првата награда за сликарство. Следуваа неколку самостојни изложби на уметникот и студиски престој во Париз. А дела на Петлевски: оформени со ликовно култивиран енформел, преплетен со македонски пејзажно-фолклорни поттици, беа видени и на други изложби во Франција; или се наоѓаат во приватни и државни колекции. Важна е за односите со Франција соработката (како збратимени градови) меѓу Дижон и Скопје. Така во 1959 година во Скопје е приредена изложба на дижонски уметници, а во 1962 година во Дижон прва воопшто групна изложба на модерна македонска ликовна и применета уметност во странство. На дел од дижонската критика таа ѝ се стори „премодерна“, а некои дела дури претерано оригинални и „неразбирливи“. А во Дижон успешни самостојни изложби имаа Мариноски (1959) и М. Корубин (1964).

По 1963 година настапи нова фаза во односите Париз/Скопје. Пред сè, многумина француски уметници самоиницијативно или поттикнати од врвни француски интелектуалци, пријатели на Македонија

du temps, mais ils ont conservé, même alors, dans leur mentalité et leurs traits personnels, notamment Martinoski, Licenoski, Pandilov et Belogaski, le souffle de leur expérience plastique d'avant-guerre. Par ailleurs, le peintre Borko Lazeski (1917 – 1993) a étudié à Paris, les techniques murales de fin 45 à mi-48, il a également travaillé dans l'atelier d'André Lhote. Là, déjà, Lazeski, (sur les tableaux, les dessins et les muraux) a adopté certains genres de l'art abstrait et s'est apparenté au post-cubisme et à l'impressionnisme. L'artiste a entièrement uni l'expérience française aux éléments de la tradition plastique médiévale sur sa fresque „La guerre nationale de libération en Macédoine“ de la gare de Skopje (225 m², terminée en 1956, détruite en 1963 par le tremblement de terre et recréée à Prilep entre 1989 et 1991). Après 1950, un renouveau des courants conquis auparavant, s'est annoncé (impressionnisme, post-impressionnisme) mais aussi de nouvelles recherches se sont ouvert des chemins dans l'art macédonien: cézannisme, expressionnisme et fauvisme, post-cubisme, symbolisme, accompagnées de l'aspiration à l'introduction dans l'idiome plastique byzantin. A cette époque, 1952, on a présenté à la galerie d'art de Skopje, une exposition d'art français moderne depuis l'impressionnisme jusqu'à Picasso. Organisée par le Musée d'art moderne de la ville de Paris, dirigée par Jean Cassou, ayant comme commissaire Agnès Ambert (deux amis de la Yougoslavie d'alors), l'exposition, qui n'a été présentée dans aucun autre pays de l'Europe de l'est, est arrivée à un moment crucial de l'évolution de l'art plastique en Macédoine en donnant une impulsion aux processus qui s'étaient déjà annoncés. Ce phénomène est brillamment démontré par les dessins plastiquement audacieux et provocateurs de Martinoski, qui, après leur succès à Belgrade, Zagreb et Ljubljana, ont été montrés également à Paris (1954). Plusieurs jeunes artistes macédoniens se sont formés dans les académies de Yougoslavie. Dépasant les horizons académiques, lors de leurs études ou de leurs séjours de perfectionnement, une partie d'entre eux s'est trouvée à proximité des diverses impulsions françaises: je pense aux peintres Traikovski (Rouault), Kondovski (Picasso, Modigliani), Martinoski, Sijak (Buffet), Georgievski (fauvisme, symbolisme, Chagall), Korubin (Gauguin, Matisse)... Il s'en est suivi une situation plus complexe car les défis plastiques dans la Macédoine d'avant 1963, se sont enrichis par des expositions d'art moderne de plusieurs pays: Italie, Pologne, Hollande, Etats-Unis, Grèce, etc... Des séjours d'étude et des expositions d'artistes macédoniens en France sont devenus plus fréquents, ainsi Petar Mazev (1927 – 1993), en séjournant à Paris (avec D. Avramovski-Gute), a-t-il obtenu un prix à l'exposition „Jeune peinture française“ en 1959. Dans la même année, à la première biennale mondiale des jeunes de Paris, Ordan Petlevski a partagé le premier prix de peinture suivi de quelques expositions individuelles et d'un séjour d'étude à Paris. Dans d'autres expositions en France, on a perçu les oeuvres de Petlevski comme conçues dans l'informel plastique cultivé, mêlées aux impulsions paysagistes folkloristes macédoniennes. Elles se trouvent dans des collections publiques et privées. Dans le cadre de nos rapports avec la France, la collaboration de jumelage entre Dijon et Skopje est importante. Aussi, en 1959, a-t-on présenté à Skopje une exposition d'artistes de Dijon alors qu'en 1962, a eu lieu à Dijon la première exposition collective d'arts plastique et décoratif macédoniens modernes à l'étranger. Une partie de la critique de Dijon l'a considérée comme „trop moderne“ et certaines oeuvres „trop originales“ et „incompréhensibles“. Martinoski (1959) et M. Korubin (1964) ont eu, à Dijon, des expositions individuelles très réussies.

Après 1963, une nouvelle phase s'est dessinée dans les rapports Skopje – Paris. Tout d'abord de nombreux artistes français ont offert par leur propre initiative ou incités par le sommet des intellectuels français amis de la

(Касу, пред сè, па Дусе, Ж. Селц и др.), подарија свои дела на новооснованиот (1964) Музеј на современата уметност во Скопје: „францускиот“ дел на неговата колекција, со творби на некои втемелувачи или бележити фигури на модерната уметност кои твореле во Париз (Пикасо, Вазарели, Леже, Масон, Хартунг, Пињон, Дусе, Сулаж итн), е несомнено меѓу највпечатливите. Музејот во Скопје приреди и низа значајни изложби на француската уметност: Мајскиот салон од Париз (1966 и 1972), графиките на Пикасо, Хартунг, Ана Ева Бергман, фотографиите на Л. Ерве, големата изложба (1974) „Од Бонар до Сулаж“, а низа прикази на неговата колекција во Скопје и низ некогашна Југославија опфатија многу дела на француски уметници. Потоа, Францускиот културен центар во Скопје и македонски културни установи, претставија многу други сликари и фотографи од Франција: но не и позначајни прегледи на нејзината уметност.

А во Париз и Франција повеќе македонски уметници остварија свое разновидно творечко присуство. Така, изложби на по десет наши сликари скопскиот МСУ приреди во Ним и Шел (1970) и во Музејот на модерната уметност на град Париз (1977): со дела на Кондовски, Чемерски, Шемов, Анастасов, Шијак, Калчевски, Перчинков, Куновски, Мазев, Наумовски, Ивковиќ, Луловски. Изложбата (1971) во Гран Пале: „Уметноста на тлото на Југославија од праисторијата до денес“, опфати антологиски материјал од Македонија од сите епохи, па и по едно дело од девет современи уметници од сите генерации. На последната (1989/90) пак југословенска ликовна изложба: „Југословенските авангарди“ во Каркасон, Ле Сабл д’Олон и Тулон, беше вклучен и скулпторот Глигор Стефанов; а во организацијата на сите овие изложби учествуваше д-р Б. Петковски. Конечно, В. Наумовски беше застапен на прегледи на југословенското наивно творештво прикажани во Франција. Во овие настапи на македонски творци француската критика напати особено го подвлече нивниот професионализам и авторски идентитет. Покрај тоа, македонски уметници излагаа во Франција на многу (Француски) групни и самостојни изложби. Во Париз во разни приватни галерии индивидуално се претставија В. Наумовски; Калчевски (неколку пати меѓу 1970 – 1992); заеднички Ивковиќ и Калчевски; а по 1980 година наваму повеќе пати Е. Демниевска, К. Урдин, В. Бајалска, постојано настанети во Париз; еднаш и Д. Манев; а вајарот Ј. Грабул (1985) и сликарката Д. Петровска (1983) и Г. Чемерски (1988) излагаа во Југословенскиот културен центар итн. Овие изложби многувидно го поттикнуваа творештвото на македонските уметници: со критичките искажувања, со откупи, со продолжителна соработка меѓу нив и одделни париски галерии, што доведе, во случајот на К. Урдин, до негова мошне широка меѓународна промоција. Значајни се и поединечните настапи на В. Георгиевски на Есенскиот салон (1967), а на Чемерски, Перчинков, Хаџи Бошков, В. Чауле и др. на Мајскиот салон во Париз; потоа, на Куновски и Кондовски (кој доби и награда), на француската меѓународна ликовна изложба во Кан-сир – Мер итн.; на изложби на стипендисти во Франција (Р. Корубин) итн. Конечно, во 1992 година париската куќа Друо претстави на аукција и со самостојни (В. Ташковски, Р. Анастасов) и заедничка изложба, пет македонски сликари: спомнатите Ташковски, Анастасов, па М. Коџоман, С. Хаџи-Николов и П. Кузмановски, како обид за нивен авторски пробив во Париз. Во Париз се школуваше В. Чауле, користеа француски стипендии за усовршување М. и Р. Корубин, П. Кузмановски, Д. Манев, а студиски престои имаа Франговски, Велков, Павловски, Јакимовски, К. Мазов, В. Урошевиќ и др. Во Париз

Macédoine (Jean Cassou d’abord, Doucet, Selz et d’autres après) leurs oeuvres au nouveau Musée d’art contemporain (1964) de Skopje. La partie „française“ de sa collection, avec des oeuvres de quelques uns des fondateurs ou des figures dominantes de l’art moderne ayant travaillé à Paris (Picasso, Vasarely, Léger, Masson, Hartung, Pignon, Doucet, Soulages, etc...) est sans doute parmi les plus remarquables. Le Musée de Skopje a organisé aussi quelques expositions importantes d’art français : Salon de mai de Paris (1966 et 1972), Gravures de Picasso, Hartung, Anne – Eva Bergman, Photographies de L. Hervé, De Bonnard à Soulages (1974). Une série d’expositions des collections du Musée à Skopje et à travers l’ancienne Yougoslavie, ont contenu maintes oeuvres françaises. Le Centre culturel français de Skopje collaborant avec les institutions culturelles macédoniennes a présenté de nombreux autres peintres et photographes français mais pas de large panorama sur l’art contemporain français.

A Paris et en France, plusieurs artistes macédoniens ont assuré une présence créatrice sous diverses formes : le Musée d’art contemporain de Skopje a présenté à Nîmes et à Chelles (1970) des expositions de dix peintres chacune et au Musée d’art moderne de la Ville de Paris (1977), les oeuvres de Kondovski, Cemerski, Cemov, Anastasov, Sijak, Kalcevski, Percinkov, Kunovski, Mazev, Naumovski, Ivkovic, Lulovski. L’exposition (1971) du Grand Palais „Art sur le sol de la Yougoslavie de la préhistoire à nos jours“ a embrassé un matériau anthologique de Macédoine de toutes les époques, dont une oeuvre de chacun des neuf artistes contemporains de toutes les générations. La dernière exposition (1989 – 1990) plastique yougoslave „Avant – gardes yougoslaves“ à Carcassonne, Les Sables d’Olonne et Toulon, présentait aussi le sculpteur Gligor Stefanov. Le Dr Boris Petkovski a été impliqué dans l’organisation de toutes ces expositions. Enfin, Vangel Naumovski a participé, en France, au panorama de la création naïve yougoslave. Lors de ces présentations des artistes macédoniens, la critique française a souvent souligné leur professionnalisme et leur originalité. En outre, les artistes macédoniens ont exposé en France dans le cadre de présentations françaises collectives et indépendantes. A Paris, dans différentes galeries privées ont été présentés V. Naumovski, G. Cemerski (plusieurs fois entre 1970 et 1972), ensemble Ivkovic et Kalcevski et à partir de 1980, plusieurs fois E. Demnievska, K. Urdin, V. Bajalska, installés en permanence à Paris ; une fois D. Manev, alors que le sculpteur J. Grabul (1985) et les peintres D. Petrovska (1983) et G. Cemerski (1988) ont exposé au Centre culturel yougoslave. Ces expositions ont stimulé la production des artistes macédoniens de façons diverses : par des comptes rendus critiques, ventes, collaboration suivie avec certaines galeries, ce qui a mené, dans le cas de K. Urdin, à une large promotion internationale. Il est important de noter également les apparitions de V. Georgievski (Salon d’automne 1967), de Cemerski, Percinkov, Hadzi-Boskov, V. Caule et autres au Salon de mai, puis de Kunovski et Kondovski (qui a même obtenu un prix) à l’exposition internationale de Cagnes-sur-mer, des expositions de boursiers en France (R. Korubin) etc...

Enfin, en 1992, Drouot a proposé, aux enchères, cinq peintres macédoniens individuellement (V. Taskovski et R. Anastasov) et collectivement (les déjà cités et M. Kodzoman, S. Hadzi-Nikolov et P. Kuzmanovski), volonté de pénétration du marché international. C’est à Paris que Violeta Caule a fait ses études; M.&R. Korubin, D. Manev, P. Kuzmanovski, ont bénéficié de bourses françaises de troisième cycle, alors que Frangovski, Velkov, Pavlovski, Jakimovski, K. Mazev, V. Urošević et d’autres ont effectué des séjours d’études. C’est à Paris qu’ont vécu et créé en permanence ou pour une longue période les peintres: Demnievska, K. Urdin, S. Kuburovski, K. Matevski – Mata, V. Bajalska, K. Tancev – Dimka, K. Manev, Z. Stefanovski et d’autres.

живееја и твореа постојано или на подого време сликарите Демниевска, С. Кубуровски, К. Матевски – Мата, К. Урдин, В. Бајалска, К. Танчев – Динка, К. Манев, З. Стефаноски и др.

Одамна бев напишал дека македонските уметници откако „ја одболуваа Европа“, умееја со нов дух, со сознајно и емоционално продлабочен пристап, да ја освојат и сопствената ликовна традиција; а и уметноста на сите простори и времиња. И тоа е една од придобивките на нашето општење со француската култура: париските музеи беа вистинските универзитети на поколенија наши уметници и историчари на уметноста; а и многу уметници од други земји целосно се сродија со Париз и тука ги остварија своите впечатливи придонеси за француската и целата уметност на 20. век (Пикасо, Миро, Модилјани, Шагал, Вазарели, Хартунг, Задкин, Калдер итн). Сите македонски уметници воспоставуваа личен и, според ликовните афинитети, мошне разновиден дијалог со францускиот ликовен предизвик: често во жесток натпревар со него како, на пример, во делата на Чемерски, Мазев, Манев, Урдин, Пенушлиски. Поттиците од Дибифе, Масон, Пикасо, Леже, од групата Кобра, кубизмот, Кандински, итн, итн., не се пасивно асимилирани и следени, туку се пресоздавани во личен авторски исказ. На тој начин се збогатени двете национални култури: сега македонската уметност може да ѝ понуди на француската средина едно творештво што е рамноправен дел на денешната европска ликовна мисла и практика.

Се надевам дека во тоа Париз ќе се увери со изложбата на современо македонско сликарство, што со заеднички напори на македонската и француската професионална соработка ќе биде реализирана во догледна иднина.

Д-р Борис ПЕТКОВСКИ

J'ai écrit depuis longtemps que les artistes macédoniens, après avoir passé la „maladie de l'Europe“, ont su, avec un nouvel esprit, un abord connaisseur émotionnel et approfondi, conquérir leur propre tradition plastique en même temps que l'art de tous les temps et de tous les espaces. L'une encore des acquisitions de notre communication avec la culture française réside dans le fait que les musées parisiens ont été de véritables universités pour des générations de nos artistes et historiens de l'art. Beaucoup d'artistes des autres pays se sont également apparentés à Paris et y ont réalisé des contributions remarquables pour l'art français et celui du XXe siècle, citons Picasso, Miro, Modigliani, Chagall, Vasarely, Hartung, Zatkine, Calder, etc... Les artistes macédoniens ont établi un dialogue personnel et selon les affinités plastiques, très varié avec le défi plastique français, souvent en compétition violente avec lui comme par exemple dans les oeuvres de Cemerski, Manev, Mazev, Urdin, Penusliski. Les impulsions émanant de Dubuffet, Masson, Picasso, Léger, du groupe Cobra, cubiste, Kandinski, etc... n'ont pas été aisément assimilées et suivies, mais recréées en une expression personnelle enrichissante pour les deux cultures nationales: l'art macédonien pouvant maintenant offrir aux milieux français une création égale à la pensée et à la pratique plastiques européennes d'aujourd'hui.

J'espère que Paris s'en convaincra par l'exposition de la peinture contemporaine macédonienne en gestation grâce aux efforts communs des tenants professionnels de la collaboration franco-macédonienne.

Dr. Boris PETKOVSKI

**ДИМИТАР АВРАМОВСКИ
ПАНДИЛОВ**
Роден 1899 во село Тресонче.
Починал 1963 во Скопје.
Завршил Художествена ака-
демија во Софија 1924.
ЖЕТВАРКА, 1937
масло на шперт плоча, 48 x 66

**DIMITAR AVRAMOVSKI
PANDILOV**

Né en 1899, dans le village de
Tresonce. Décédé en 1963 à
Skopje.
A terminé, en 1924, l'Académie
des beaux-arts de Sofia.
La récolte, huile sur bois, 48 x 66

НИКОЛА МАРТИНОСКИ
Роден 1903 во Крушево. По-
чинал во Скопје. Школа за
убави уметности завршил во
Букурешт.
СВАДБА, 1972
масло на платно, 68 x 59

NIKOLA MARTINOSKI

Né en 1903 à Krusevo. Décédé
en 1973 à Skopje. Diplômé de
l'École des beaux-arts de Buca-
rest.
Les noces, 1972, huile sur toile,
68 x 59

ЛАЗАР ЛИЧЕНОСКИ
Роден 1901 во Галичник. Починал во Скопје. Академски курс на Уметничката школа завршил во Белград 1927. ПЕЈЗАЖ ОД ПАРИЗ, 1928
масло на шперт, 26,5 x 36,5

LAZAR LICENOSKI

Né en 1901 à Galicnik. Décédé en 1964, à Skopje. A terminé en 1927 les cours académiques à l'Ecole des beaux-arts de Belgrade.
Paysage de Paris, 1928, huile sur bois, 26,5 x 36,5

ЉУБОМИР БЕЛОГАСКИ
Роден 1912 во Делчево. Починал 1994 во Скопје. Уметничка школа на Наставничкиот и Академскиот оддел завршил во Белград 1937. ПЕСТИН ГРАД, 1950
акварел, 29 x 37

LJUBOMIR BELOGASKI

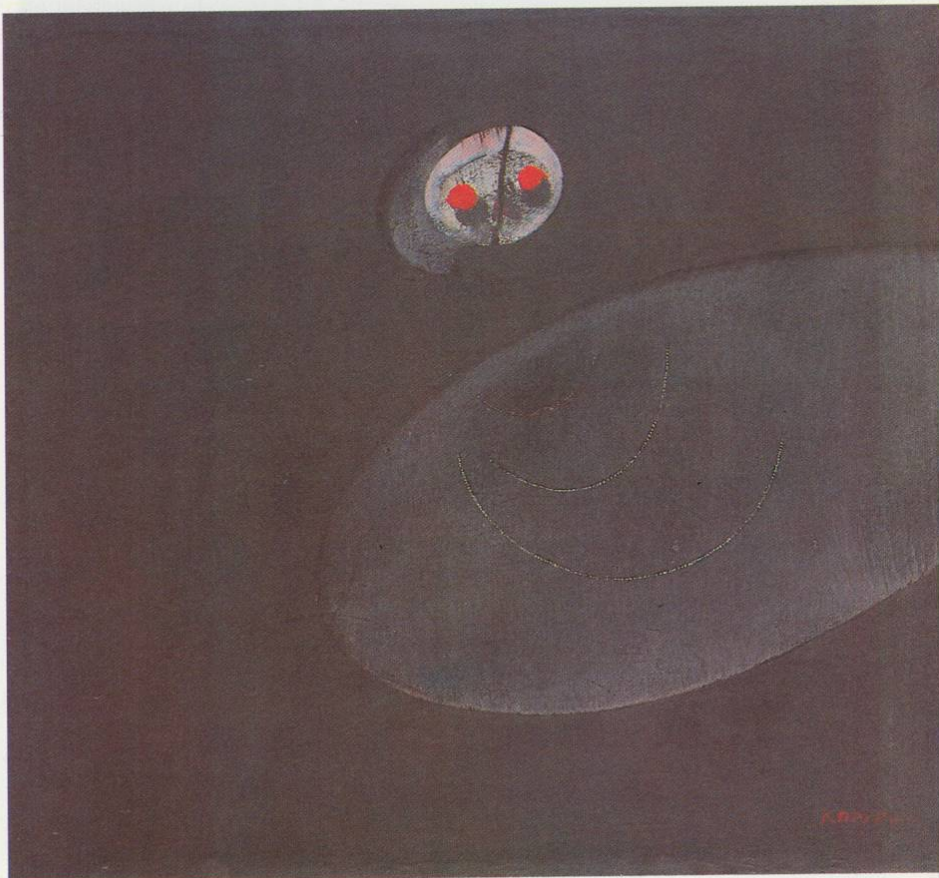
Né en 1912 à Delcevo. Décédé en 1994 à Skopje. A terminé l'Ecole des beaux-arts de Belgrade en 1937.
La ville de Pestín, 1950, aquarelle, 29 x 37

БОРКО ЛАЗЕСКИ
Роден 1917 во Прилеп. Починал 1994 во Скопје. Државна Ликовна академија завршил во Софија 1943.
СЕНА, 1947
масло на платно, 44,5 x 53,5

BORKO LAZESKI

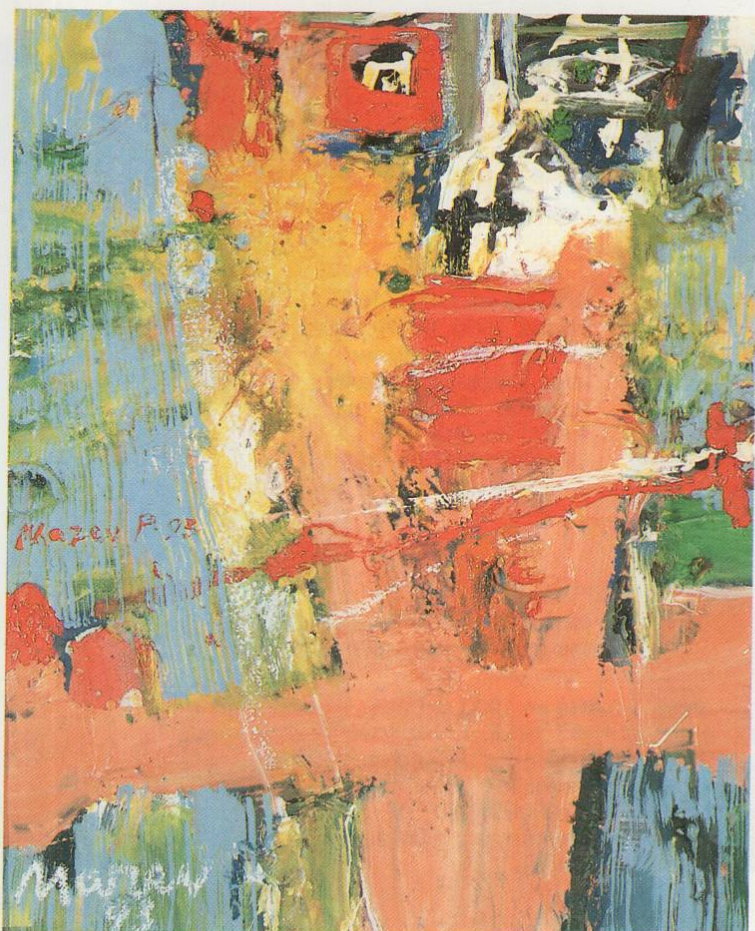
Né en 1917 à Prilep. Décédé en 1994, à Skopje. A terminé l'Académie des beaux-arts de Sofia, en 1943.
La Seine, 1947, huile sur toile, 44,5 x 53,5

МИЛЕ КОРУБИН
Роден 1922 во Прилеп. Академија за ликовни уметности завршил во Белград 1951.
Адреса: Софиска 7, 91000 Скопје
СЛЕТУВАЊЕ, 199
акрилик на платно, 65 x 60

MILE KORUBIN

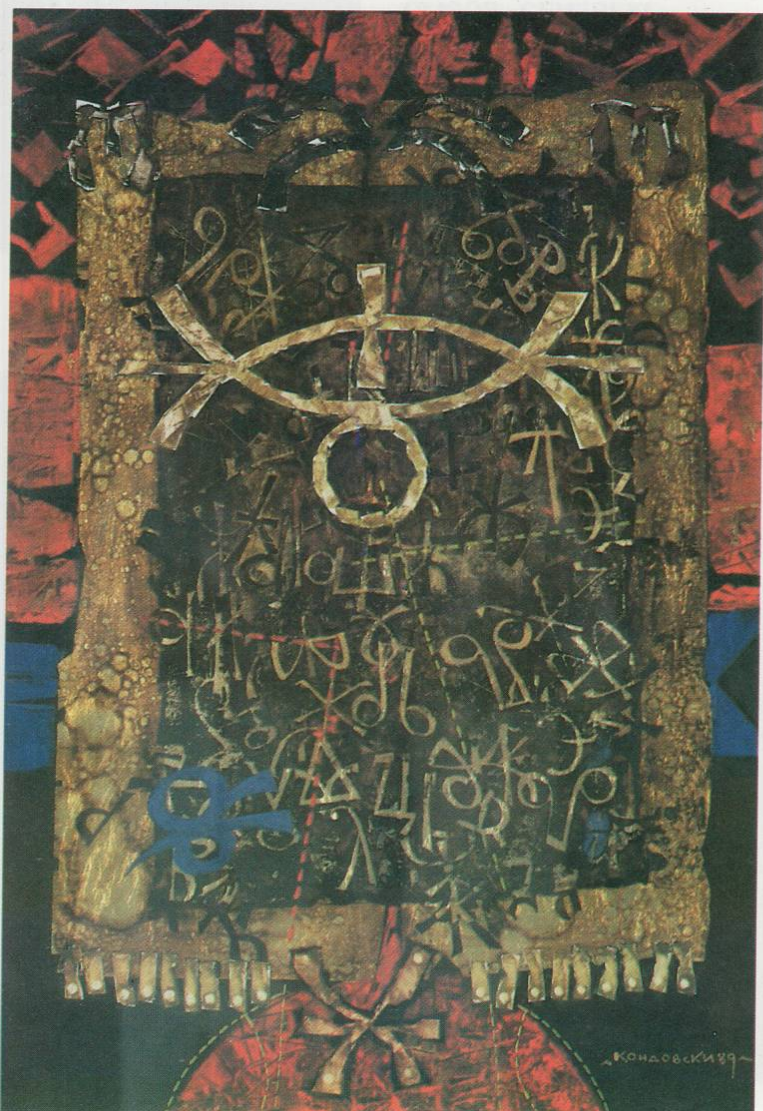
Né en 1922, à Prilep. A terminé l'Académie des beaux-arts de Belgrade en 1951.
Adresse: Sofiska 7, 91000 Skopje
Atterrissage, 199, acrylique sur toile, 65 x 60

ПЕТАР МАЗЕВ
 Роден 1927 во Кавадарци. Починал 1993 во Скопје. Академија за ликовни уметности завршил во Белград 1953.
ПОРТРЕТ, 1993
 масло на платно, 60 x 50

PETAR MAZEV

Né en 1927 à Kavadarci. Décédé à Skopje en 1993. Diplômé de l'Académie des beaux-arts de Belgrade, en 1953.
 Portrait, 1993, huile sur toile, 60 x 50

ДИМИТАР КОНДОВСКИ
 Роден 1927 во Прилеп. Починал 1993 во Скопје. Академија за ликовни уметности завршил во Белград 1952.
ЗНАК, 1989
 масло на хартија, 60 x 49

DIMITAR KONDOVSKI

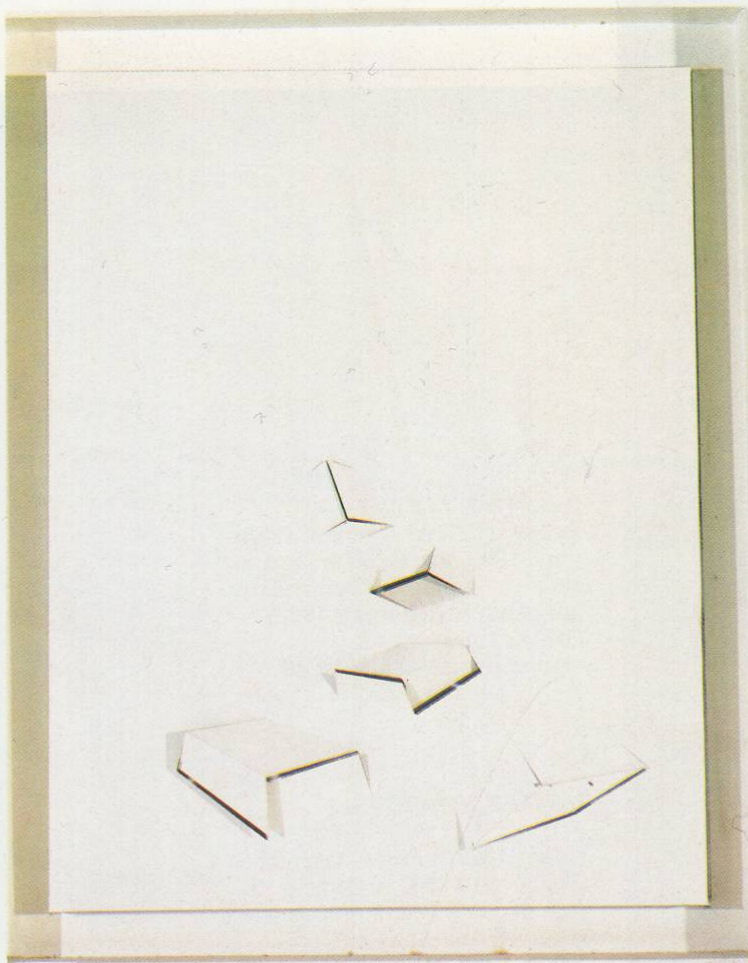
Né en 1927 à Prilep. Décédé à Skopje en 1993. A terminé l'Académie des beaux-arts de Belgrade en 1952.
 Signe, 1989, huile sur papier, 60 x 49

ОРДАН ПЕТЛЕВСКИ
 Роден 1930 во Прилеп. Академија за применета уметност завршил во Загреб 1955. Адреса: Савска цеста 34, 41000 Загреб
ОБНОВУВАЊЕ, 1962
 темпера и масло на дрво, 55 x 49

ORDAN PETLEVSKI

Né en 1930, à Prilep. A terminé, en 1955, l'Académie des arts appliqués de Zagreb. Adresse: Savska cesta 34, 41000 Zagreb
 Renouveau, huile sur bois, 55 x 49

ТОМО ШИЈАК
 Роден 1930 во Косово Поле. Студирал на Академијата за ликовни уметности во Љубљана. Адреса: Копенхагенска 1, нас. Тафталице II, 91000 Скопје
ДОЖИМЕР, 199
 комбинирана техника, 39 x 51

TOMO SIJAK

Né en 1930 à Kosovo Pole. Diplômé de l'Académie des beaux-arts de Ljubljana. Adresse: Kopenhagenska 1, Taftalidze II, 91000 Skopje
 Dozimer, 199, techniques combinées, 39 x 51

ГЛИГОР ЧЕМЕРСКИ

Роден 1940 во Кавадарци.
Академија за ликовни уметности завршил во Белград 1963.

Адреса: Партизански одреди
93 III/13, 91000 Скопје
НОКНА КАТЕДРАЛА, 199
комбинирана техника, 44 x 146

GLIGOR CEMERSKI

Né en 1940, à Kavadarci. Diplômé de l'Académie des beaux-arts de Belgrade, en 1963.

Adresse: Partizanski odredi 93/III – 13, 91000 Skopje
Cathédrale de la nuit, 199, techniques combinées

КИРО УРДИН

Роден 1945 во Струмица.
Завршил Правен факултет во Белград.

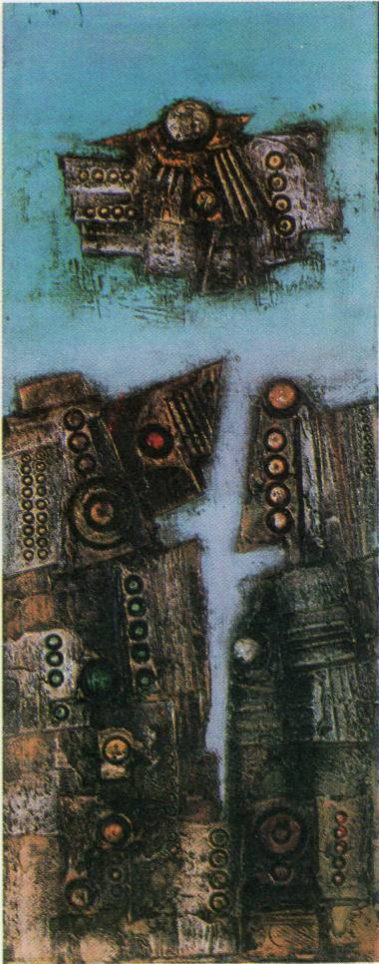
Академија за филм завршил во Париз 1977.

Адреса:
ЏОКЕ, 1993, комбинирана техника, 44 x 62

KIRO URDIN

Né en 1945 à Strumica, Kiro Urdin a terminé des études à la Faculté de droit de Belgrade et l'Académie de cinéma à Paris en 1977.

Adresse: 15, Place du Tertre – 75018 Paris
Dzoke, 1993, techniques combinées, 44 x 62

ИВАН ВЕЛКОВ
 Роден 1930 во Врање. Академија за ликовни уметности завршил во Белград 1953.
 Адреса: Димитар Пандилов 21, 91000 Скопје
ТЕМЕЛНИК, 1981
 масло на платно, 86 x 33

IVAN VELKOV

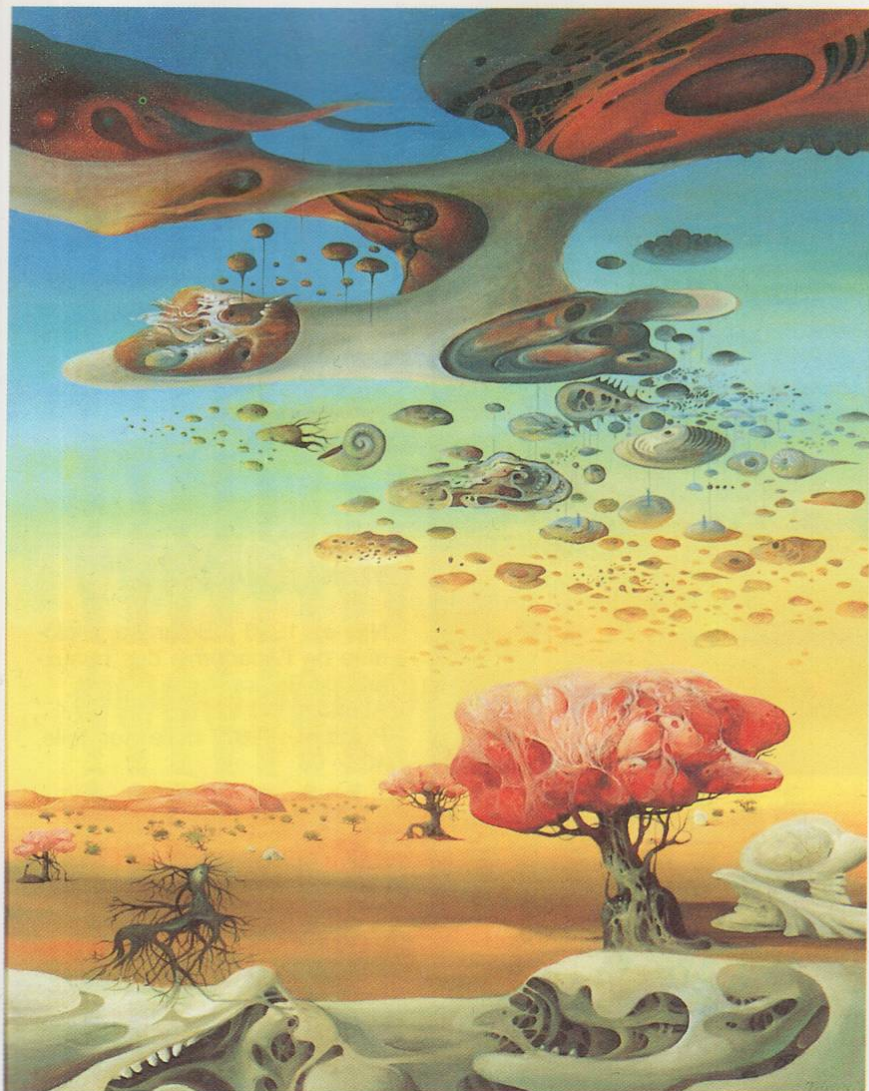
Né en 1930 à Vranje. A terminé, en 1953, l'Académie des beaux-arts de Belgrade.
 Adresse: Dimitar Pandilov 21, 91000 Skopje
Fondement, huile sur toile, 86 x 33

ЗЛАТКО СТЕФАНОВ – ПОПИВАНОВ
 Роден 1936 во Скопје. Педагошка академија завршил 1964 во Скопје.
 Адреса: Дамаска 26-а, 91000 Скопје
ЦИРКУС 92
 масло на платно, 82 x 62

**ZLATKO STEFANOV
 – POPIVANOV**

Né en 1936 à Skopje. A terminé, en 1964, l'Académie de pédagogie de Skopje.
 Adresse: Damaska 26-a, 91000 Skopje
Cirque 92, huile sur toile, 82 x 62

ВАСКО ТАШКОВСКИ

Роден 1937 во Ниже Поле.
Академија за применета
уметност завршил во Белград
1964.

Адреса: Карпош IV, згр. А-7/
II-6, 91000 Скопје
„ЛАДЕЊЕ НА ПУСТИЊАТА“
81 x 65,5

VASKO TASKOVSKI

Né en 1937 à Nize Pole. A ter-
miné l'Académie des arts appli-
qués de Belgrade.

Adresse: Karpos IV, zgr. A-7/II-
6, 91000 Skopje
Refroidissement du désert, 81 ×
65,5

РОДОЉУБ АНАСТАСОВ

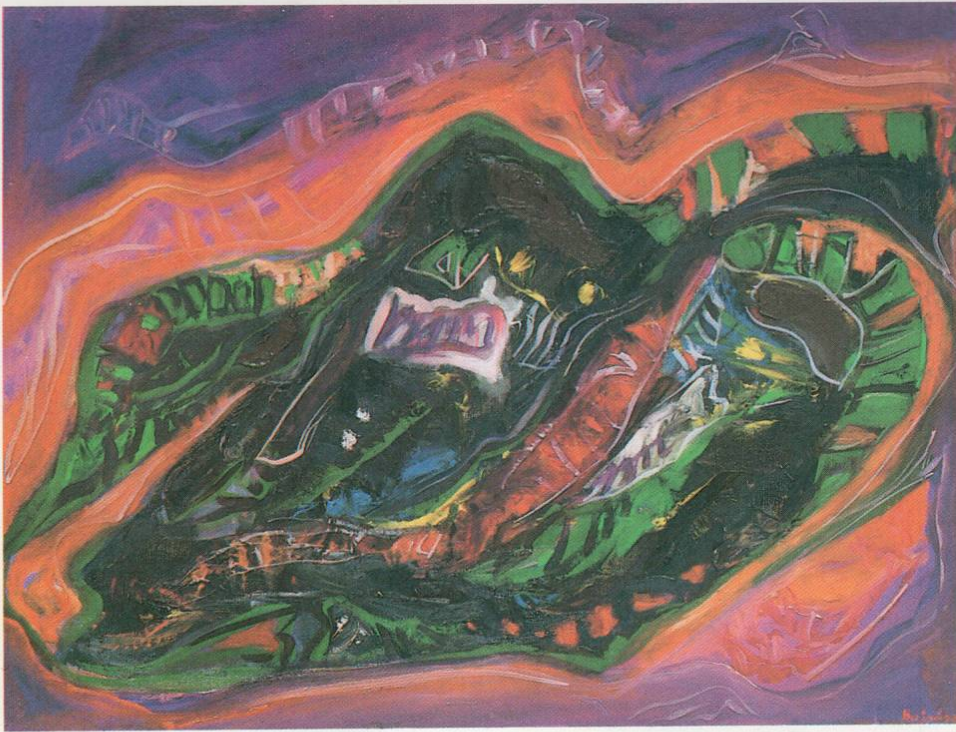
Роден 1935 во Скопје. Акаде-
мија за ликовни уметности
завршил во Белград 1963.

Адреса: Бул. Партизански
одреди 93, I/9, 91000 Скопје
Од циклусот: „ЧОВЕК И ПРО-
СТОП CXVIII“, 1993
масло на платно, 45 x 45

RODOLJUB ANASTASOV

Né en 1935 à Skopje. Diplômé,
en 1963, de l'Académie des
beaux-arts de Belgrade.

Adresse: Bul. Partizanski odredi
93/I-9, 91000 Skopje
Du cycle „L'homme et l'espace
CXVIII“, 1993, huile sur toile, 45
× 45

ВЕСНА БАЈАЛСКА
Родена 1956 во Белград. Дипломирала на Академијата за ликовни уметности во Белград.
Адреса:
СЛИКА, 1987
масло на платно, 40 x 60

VESNA BAJALSKA

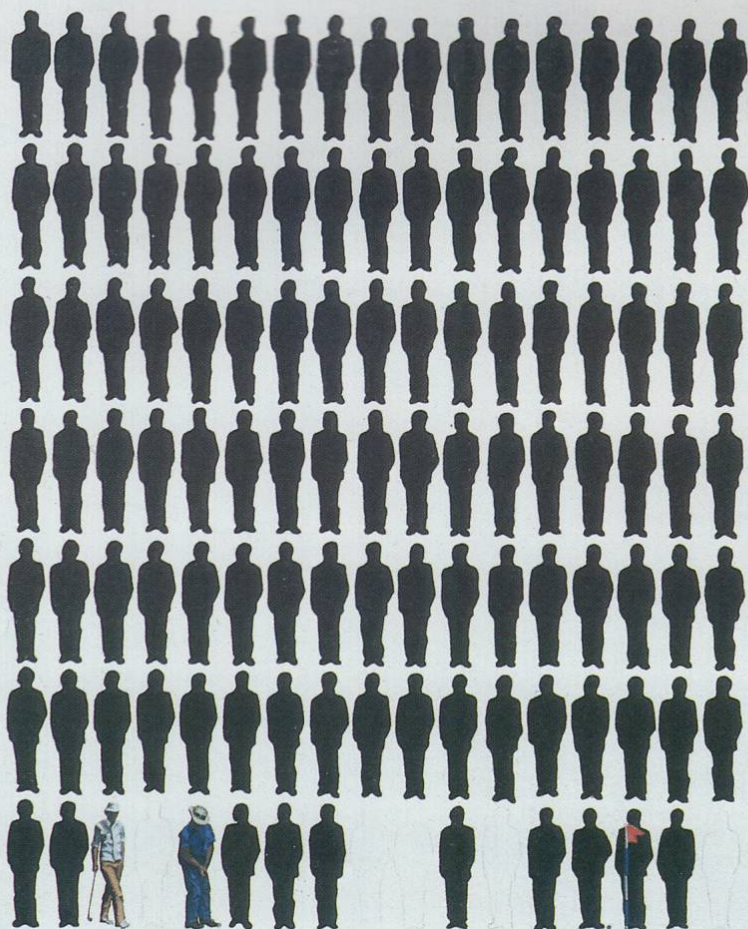
Née en 1956 à Belgrade. Diplômée de l'Académie des beaux-arts de Belgrade.
Adresse:
Peinture, 1987, huile sur toile, 40 x 60

ИЛИНКА ГЛИГОРОВА
Родена 1939 во Кавадарци. Академија за ликовни уметности завршила во Белград.
Адреса: Партизански одреди 80, III/13, 91000 Скопје
СВЕТОТ НА ИНСЕКТИТЕ, 199
комбинирана техника, 55 x 73

ILINKA GLIGOROVA

Née en 1939, à Kavadarci. Issue de l'Académie des beaux-arts de Belgrade.
Adresse: Partizanski odredi 80/III-13, 91000 Skopje
Le monde des insectes, 199, techniques combinées, 55 x 13

НОВЕ ФРАНГОВСКИ

Роден 1939 во Галичник. Академија за ликовни уметности завршил во Белград 1966.

Адреса: Бул. Партизански одреди 111/II-13, 91000 Скопје

МИНУВАЧ, 1984

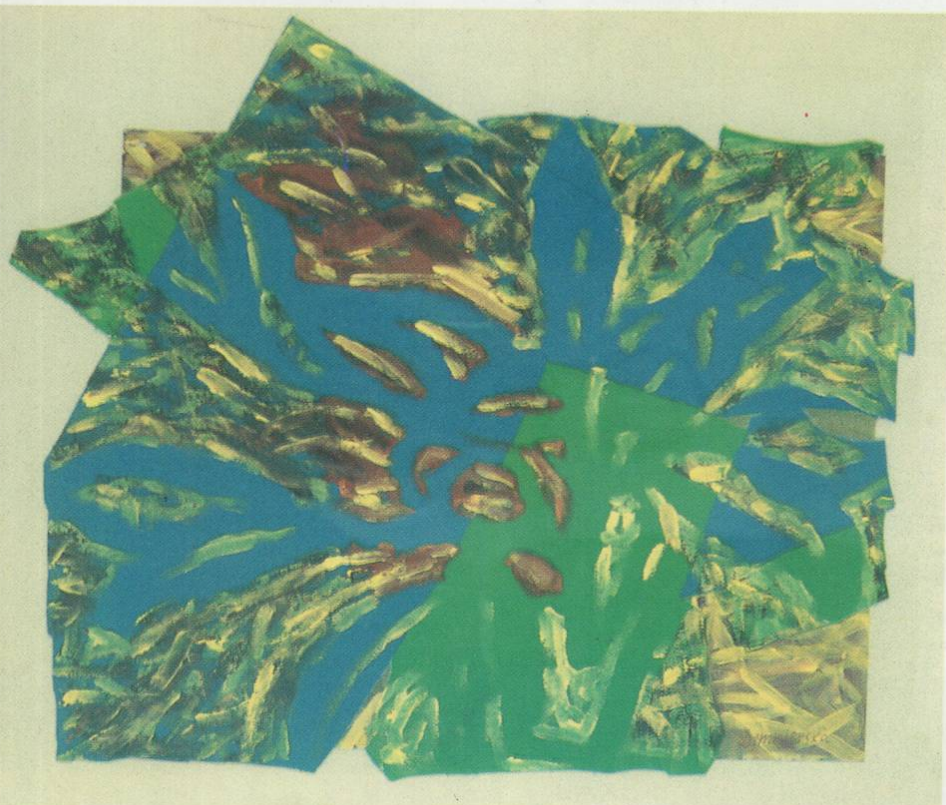
акрилик на платно, 65 x 90

NOVE FRANGOVSKI

Né en 1939 à Galicnik. Diplômé en 1966, de l'Académie des beaux-arts de Belgrade.

Adresse: Bul. Partizanski odredi 111/II-13, 91000 Skopje

Un passant, 1984, acrylique sur toile, 65 × 90

ЕВГЕНИЈА ДЕМНИЕВСКА

Родена 1946 во Скопје. Академија за ликовна уметност завршила во Белград 1970.

Адреса: бул. „Октомвриска револуција“ 56, 11050 Белград.

БИЛКА, 1989, комбинирана техника, 75 x 70

EVGENIJA DEMNIEVSKA

Née en 1946 à Skopje, Evgenija Demnievska a terminé ses études à l'Académie des beaux-arts de Belgrade en 1970.

Adresse: Bul. „Oktomvriska revolucija“ 56, 11050 Belgrade
Plante, 1989, techniques combinées, 75 × 70

ТАКИ ПАВЛОВСКИ
Роден 1939 во Желин (ко-
стурско). Завршил Академија
за применета уметност во
Белград 1964.
Адреса: Партизански одреди
111, влез I/10, 91000 Скопје
ПОЛНОКЕН СВОН, 1989
гваж, 100 x 40

TAKI PAVLOVSKI

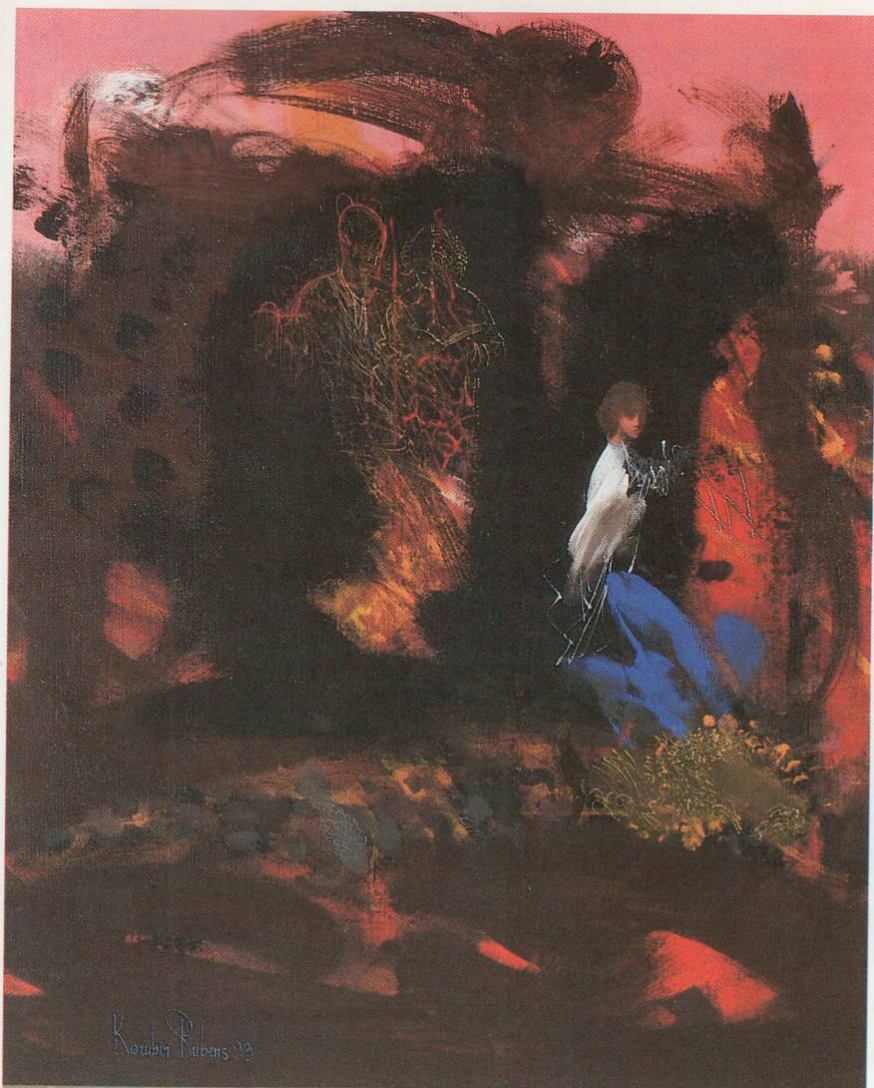
Né en 1939 à Zelin (région de
Kostur). A terminé, en 1964, ses
études à l'Académie des arts
appliqués de Belgrade.
Adresse: Partizanski odredi 111,
vlez I/10, 91000 Skopje
Son de cloche à minuit, 1989,
gouache, 100 x 40

ДИМИТАР МАНЕВ
Роден 1948 во Штип. Акаде-
мија за ликовни уметности
завршил во Белград 1975.
Адреса: Ташко Караџа 21/III/
10, 91000 Скопје
СЛИКА, 199
комбинирана техника, 60 x 80

DIMITAR MANEV

Né en 1948 à Stip. Sorti, en
1975, de l'Académie des beaux-
arts de Belgrade.
Adresse: Tasko Karadza 21/III/
10, 91000 Skopje
Peinture, 199, techniques com-
binées, 60 x 80

РУБЕНС КОРУБИН

Роден 1949 во Прилеп. Академија за ликовни уметности завршил во Белград и специјалка за сликарство 1976.
Адреса: Софиска 7. Тафталице II, 91000 Скопје
СЕКАВАЊЕ, 199
акрилик на платно, 60 x 72

RUBENS KORUBIN

Né en 1949 à Prilep. A terminé, en 1976, ses études à l'Académie des beaux-arts de Belgrade.
Adresse: Sofiska 7, Taftalidze II, 91000 Skopje
Souvenirs, 199, peinture acrylique sur toile

ЖАРКО ЈАКИМОВСКИ

Роден 1948 во Скопје. Академија за ликовни уметности завршил во Љубљана 1974.
Адреса: Џон Кенеди 21/1, 91000 Скопје
БЕЗ НАСЛОВ, 1994
комбинирана техника, 70 x 70

ZARKO JAKIMOVSKI

Né en 1948 à Skopje. A terminé, en 1974, ses études à l'Académie des beaux-arts de Ljubljana.
Adresse: Dzon Kenedi 21/1, 91000 Skopje
Sans titre, 1994, techniques combinées, 70 x 70

ИЛИЈА ПЕНУШЛИСКИ
 Роден 1947 во Скопје. Академија за ликовни уметности завршил во Белград 1971.
 Адреса: Орце Николов 56,
 91000 Скопје
НАСЛОВ: СЛИКА
 акрилик на платно, 35 x 40

ILIJ A PENUSLISKI

Né à Skopje en 1947. Diplômé de l'Académie des beaux-arts de Belgrade, en 1971.
 Adresse: Orce Nikolov 56,
 91000 Skopje
 Peinture, acrylique sur toile, 35 x 40

КОЛЕ МАНЕВ
 Роден 1944 во с. Бапчор (Егејска Македонија). Ликовна Академија (I степен) завршил во Белград 1965.
 Адреса: Финска 127-а, 91000 Скопје
ПARIСКО АТЕЛЈЕ, 1986
 масло на платно, 55 x 46

KOLE MANEV

Né en 1944, dans le village Bapcor (Macédoine d'Égée).
 A terminé le premier degré de l'Académie des beaux-arts de Belgrade, en 1965.
 Adresse: Finska 127-a, 91000 Skopje
 Atelier de Paris, 1986, huile sur toile, 55 x 46

СПИРО КУБУРОВСКИ во с. Лосинец (Егејска Македонија). Академија за ликовни уметности (I степен) завршил во Белград 1967.

Адреса: Бул. Јане Сандански 88-1/2, 91000 Скопје
МАЏАР МААЛО, 1990
 масло на платно, 45 x 45

SPIRO KUBUROVSKI

Né en 1940, à Kosinec (village de Macédoine d'Égée).

A terminé, en 1967, le premier degré de l'Académie des beaux-arts de Belgrade.

Adresse: Bul. Jane Sandanski 88-1/2, 91000 Skopje

Le quartier magyar, 1990, huile sur toile, 45 x 45

КИРИЛ МАТЕВСКИ – МАТА
 Роден 1946 во Скопје. Сликар, скулптор, концептор. Живее и работи во Париз и Скопје.

Адреса:
СОСТОЈБИ ВО НЕПОСТОЈ, 1993

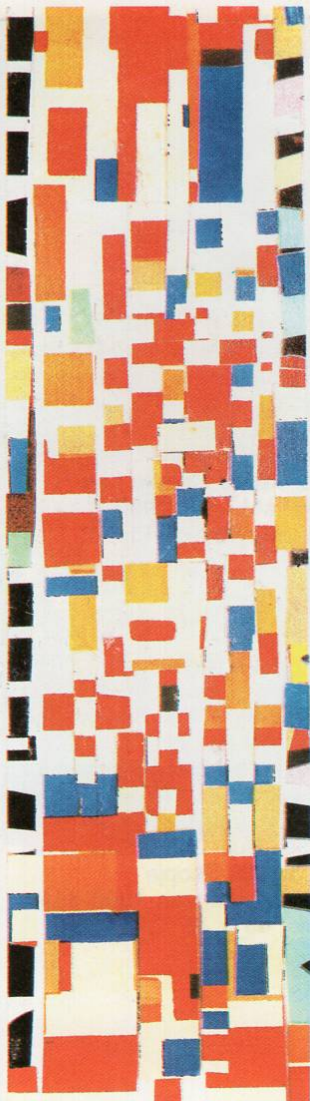
масло на платно, 70 x 70

KIRIL MATEVSKI – MATA

Né en 1946 à Skopje. Peintre, sculpteur, concepteur.

Vit et travaille à Paris et à Skopje.

Adresse:
 Etat d'inexistence, 1993, huile sur toile, 70 x 70

ЧАУЛЕ Виолета

Родена во 1947 год. Дипломирала на Високата национална школа за декоративни уметности во Париз.

Адреса: Коле Неделковски 77, Скопје

„Човек со четири очи“ – 1994
комбинирана техника, 170x80

CAULE Violeta

Née en 1947. Diplômée de l'École nationale supérieure des arts décoratifs de Paris.

Adresse: Kole Nedelkovski 77, Skopje

„L'homme aux quatre yeux“,
techniques combinées, 1994

МИЛОШ КОЏОМАН

Роден 1952 во Скопје. Завршил Педагошка академија во Скопје.

Адреса: Раде Кончар 5, 91000 Скопје

ПУШАЧ НА ХАШИШ, 1970
масло на лесонит, 62 x 45
синг. г.д. Коџоман 1970

MILOS KODZOMAN

Né en 1952 à Skopje, Milos Kodzoman a terminé l'Académie de pédagogie de Skopje.

Adresse: Rade Koncar 5, 91000 Skopje

Fumeur de haschisch, 1970, huile sur bois, 62 x 45

НИКОЛА ИВАНОВ – БАЛТОН
Роден 1948 во Штип. Факултет за ликовна уметност завршил во Скопје
Адреса: Радишанска 21/II – 4,
91000 Скопје
ПРЕДЕЛ, 1994
масло на платно, 70 x 50

NIKOLA IVANOV – BALTON

Né en 1948 à Stip. A achevé ses études à l'Académie des beaux-arts de Skopje.
Adresse: Radisanska 21/II-4, 91000 Skopje
Contrée, 1994, huile sur toile, 70 x 50

КОНСТАНТИН МАЗЕВ
Роден 1956 во Скопје. Починал 1991 во Скопје. Факултет за ликовни уметности завршил во Скопје 1985.
ПЕЈЗАЖ, 1989
масло на платно, 65 x 65

KONSTANTIN MAZEV

Né en 1956 à Skopje et décédé en 1991. Sorti de l'Académie des beaux-arts de Skopje en 1985.
Paysage, 1989, huile sur toile, 65 x 65

ВАНА УРОШЕВИЌ
Роден 1961 во Скопје. Академија за ликовни уметности завршила во Белград 1984.
Адреса: Драгиша Мишовиќ 8 I / 31, 91000 Скопје
ИЗЛОГ, 1993, масло на платно

VANA UROSEVIC

Née en 1961 à Skopje, Vana Urosevic a terminé ses études en 1984 l'Académie des beaux-arts de Belgrade.
Adresse: Dragisa Misovic 8/1-31, 91000 Skopje
Vitrine, 1993, huile sur toile

издавач: друштво на ликовните уметници на Македонија
за издавачот: глигор чемерски
предговор: глигор чемерски и борис петковски
биографски и каталожки податоци: менка карапашовска
фотографии: владимир георгиев
ликовно обликување: никола иванов
превод на француски: никол вињ
печат: нипро „нова македонија“ тираж: 500

Editeur: Association des artistes plasticiens de Macédoine (DLUM)
Pour l'éditeur: Gligor Cemerski
Préface: Gligor Cemerski et Boris Petkovski
Biographies et autres informations pour le catalogue: Menka Karapasovska
Photographies: Vladimir Georgiev
Mise en page: Nikola Vigne
Imprimé par NIPRO – Nova Makedonija
Tirage: 500

